

# SAMENWERKINGSAGENDA Kop van Noord-Holland 2022-2025

'in broekzakformaat'

30 maart 2022



## VOORWOORD

De kracht van samenwerking. Die heeft de regio Kop van Noord-Holland ontdekt in de uitvoering van het programma De Kop Werkt!. Los van de getalsmatige opbrengsten is de meerwaarde van dit programma dat de vier gemeenten hun zelfbewustzijn enorm hebben versterkt.

We hebben ontdekt hoe groot de relevantie van de Kop is voor Nederland. Dat bracht een nieuwe overtuiging: de Noordkop doet ertoe! De aanwezigheid van high tech defensiebedrijven, innovatieve industrieën, onderscheidende onderzoeksinstellingen op gebied van technologie en energie, productie van medische isotopen, een toonaangevende agrarische sector en duurzame vakantiebestemmingen zetten ons gebied nadrukkelijk op de kaart. Waar De Kop Werkt! ons antwoord was op dreigende bevolkingskrimp, is nu de tijd aangebroken voor nieuw perspectief.

Dat perspectief is: De Kop groeit! Dit adagium brengt uitdagingen met zich mee. Denk aan de arbeidsmarkt en het onderwijs, de bereikbaarheid van de regio, het reguleren van de toeristische groei en het faciliteren van de florierende agrarische sector. Daarnaast zijn er maatschappelijke opgaven, die beter kunnen worden ingevuld als we het samen doen. Hier gaat het vooral over woningbouw, energie en klimaatadaptatie.

In de afgelopen jaren hebben de vier gemeenten samen met de provincie Noord-Holland een mooie basis gelegd met de uitwerking van enkele veelomvattende gebiedsprogramma's. Die gaan over maritieme ontwikkeling, het waddengebied, de kusten van Noordzee en IJsselmeer en het achterland. Deze programma's verbinden ons en bieden concrete aanknopingspunten (en middelen) om de samenwerking succesvol vorm en inhoud te geven.

Daarnaast zijn er bestaande overlegstructuren, die het fundament zijn om op verder te bouwen. Denk aan woningbouw, werklocaties, toeristische promotie en het arbeidsmarktplatform Op Kop!.

Weinig staat ons in de weg om als regio succesvol te zijn. Deze agenda is de illustratie van onze collectieve opgaven, waar we als regiogemeenten en provincie samen uitvoering aan geven. En een oproep aan de raadsleden en bestuurders, die de komende jaren de regio besturen. Alleen met een eendrachtige samenwerking kunnen we deze opgave tot een goed einde brengen. Vanuit die overtuiging biedt de stuurgroep u deze agenda aan.

Theo Meskers,  
Voorzitter (voormalige) stuurgroep De Kop Werkt!

## REGIO DE KOP



# DOEL VAN DE SAMENWERKINGSAGENDA

Het hogere doel van regionale samenwerking: de kop staat voor behoud en groei van een goede woon-, werk- en leefomgeving voor inwoners en mensen die verblijven in de regio.

Het doel van de Samenwerkingsagenda is drieledig, het:

1. intensiveren van de samenwerking tussen de vier Noord-Hollandse gemeenten, de provincie Noord-Holland, onze partners, ondernemers en onderwijsinstellingen door het organiseren van regie en uitvoeringskracht op inhoud;
2. concretiseren van de samenwerkingsagenda door het oppakken van gezamenlijke projecten;
3. optimaal benutten van de beschikbare financieringsmogelijkheden (Europese subsidies en beschikbare fondsen, et cetera).

# ZEVEN THEMA'S

1. Energie & duurzaamheid
2. Klimaatadaptatie
3. Arbeidsmarkt & Onderwijs
4. AGRI | Agribusiness
5. Recreatie & Toerisme
6. Wonen | Werken
7. Mobiliteit & bereikbaarheid

# VIJF GEBIEDSPROGRAMMA'S

- I. Maritiem (haven)
- I. Waddenbaai
- II. IJsselmeerkust
- III. Noordzeekust
- IV. Achter de kusten

## THEMA'S

Regioakkoord De Kop  
Groeit!

**Omgeving**  
(klimaatadaptatie)

**Mobiliteit &  
bereikbaarheid**

**Energie &  
duurzaamheid**  
(inclusief biodiversiteit)

**Arbeidsmarkt &  
onderwijs**  
AGRI | Agribusiness

**Recreatie &  
Toerisme**

**Wonen**

## OPGAVEN

ONTWIKKELEN MET OOG VOOR DE UNIEKE  
KWALITEITEN VAN DE OMGEVING

BIJDAGEN AAN DE BREDERE WELVAART VOOR  
DE INWONERS VAN DE KOP VAN NOORD-  
HOLLAND EN PERSPECTIEF BIEDEN VOOR  
MARIETIEME INNOVATIES

GOEDE BEREIKBAARHEID

VOLDOENDE DUURZAME ENERGIE

DE ECOLOGIE EN ECONOMIE VAN HET  
WADDENGEBIED OP EEN HOGER PLAN TE  
BRENGEN

VOLDOENDE BESCHIKBARE WERKNEMERS

DOORONTWIKKELDE DUURZAME EN VITALE  
LANDBOUW

EEN ZICHTBARE TOEKOMSTBESTENDIGE EN  
INNOVATIEVE AGRIBUSINESS EN  
AANTREKKELIJKE HUISVESTING

TOERISTEN VOELEN ZICH HIER THUIS

HET IJSELMEERGEBIED STEVIGER OP DE KAART  
TE ZETTEN ALS HET BLAUWE HART VAN  
NEDERLAND

RUIMTE VOOR RUST EN REURING

VOLDOENDE WONINGEN VAN GOEDE  
KWALITEIT

## GEBIEDS- PROGRAMMA'S

Regionaal Economisch  
Toekomstperspectief 2040

**Marinestad en  
multifunctionele zeehaven**

**Waddenbaai**

**Greenport**

**IJsselmeerkust**

**Noordzeekust (toekomst)**

# WAT GAAN WE DOEN?

## WAT LEVERT DAT OP?

### RUIMTE BIEDEN

De Kop heeft een aantrekkelijk vestigingsklimaat

De Kop is een leefbare regio

### RUIMTE BIEDEN

De Kop heeft ruimte. Ruimte om te wonen, te werken en te recreëren. Deze ruimte in de nabijheid van de MRA is een onderscheidende en krachtige kwaliteit. Tegelijkertijd willen we zuinig zijn op het (cultuur) landschap.

### VERBINDEN

De Kop Noord-Holland Noord is fysiek en digitaal goed bereikbaar

De Kop is creatief

### VERBINDEN

In 2040 kenmerkt de regio zich door een fysieke en sociale verbondenheid, waardoor de leefbaarheid groot is. Wonen, werken en voorzieningen in klimaatadaptieve en natuurinclusieve oases in het landelijk gebied.

In de Kop staat kennis centraal

De Kop is uniek!

### SLIM EN INNOVATIEF HANDELEN

In de Kop is de samenwerking met partijen geïntensiveerd en uitgebreid

De Kop is flexibel

### SLIM EN INNOVATIEF HANDELEN

De samenleving is onderhevig aan grote veranderingen en het tempo van verandering lijkt te versnellen.

In de Kop wordt voortschrijdend inzicht versnelt

### UITNODIGEND EN ADAPTIEF ZIJN

De Kop speelt snel in op nieuwe ontwikkelingen

### UITNODIGEND EN ADAPTIEF ZIJN

We zijn ons bewust dat de snelheid van de ontwikkelingen vraagt om flexibiliteit en aanpassingsvermogen.



**DE THEMA'S**

**EN GEBIEDSPROGRAMMA'S**

**AMBITIES (WAAR WILLEN WE NAAR TOE?)**

De Kop staat voor een haalbare en betaalbare energietransitie.

**DOELEN (WAAR BOUWEN WE AAN DOOR?)**

- Vastgelegde stappen in de Regionale Energie Strategie Noord-Holland Noord (RES NHN)
- Bijdragen aan de doelstellingen van het klimaatakkoord.
- Ondersteunen van het realiseren van een energietransitie

**ACTIVITEITEN (WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?)**

De Kop werkt met een adaptief programma en bouwt dit stapsgewijs op. Door samenwerking en participatie maakt De Kop haar ambities haalbaar en betaalbaar. De Kop zet in op opschaling van bewezen technologie én stimuleert innovatie.

Regionale investeringen in energie & duurzaamheid hebben een meerwaarde voor werkgelegenheid, woon- en leefomgeving, Natuur- en omgevingskwaliteit. We bundelen de krachten voor:

- Waterstof
- Electriciteitsnetwerk
- Energy & Health Campus Petten
- Participatie
- Warmtetransitie | Coöperatieve warmte
- Duurzaam Bedrijvenloket | Ondersteuning verduurzaming
- Energiecoaches
- Doelgroepen
- Transitie naar een circulaire economie

**KADERS (WELKE RANDVOORWAARDEN GELDEN ER?)**

- Klimaatakkoord
- Regionale Energie Strategie Noord-Holland Noord
- Transitievisie(s) Warmte

**AMBITIES (WAAR WILLEN WE NAAR TOE?)**

Klimaatrobuustheid van de Kop in 2050.

**DOELEN (WAAR BOUWEN WE AAN DOOR?)**

- Vastgelegde stappen in Strategie Klimaatadaptatie Noordkop 2021-2026
- Bijdragen aan een klimaatbestendige Kop.

**ACTIVITEITEN (WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?)**

In de Strategie Klimaatadaptatie Noordkop 2021-2026 is vastgelegd welke stappen de koggemeenten de komende jaren willen zetten om een bijdrage te leveren aan een klimaatbestendige Kop. Dit doen we aan de hand van het Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie Noordkop 2021-2024.

We bundelen de krachten voor o.a.:

- Waterveiligheidslandschappen
- Regionaal ontwerpend onderzoek | Regionale GB-strategie
- Warmte-energie uit oppervlaktewater
- Ontwikkeling waterspin | Leveren blauw/groene diensten
- Lopende projecten voor adaptieve landbouw
- Zoete Toekomst Texel
- Onderzoek vasthouden/infiltratie van regenwater
- Koegraspolder

**KADERS (WELKE RANDVOORWAARDEN GELDEN ER?)**

- Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie
- Uitgevoerde stresstesten
- UP klimaatadaptatie Noordkop 2021-2024

**AMBITIES (WAAR WILLEN WE NAAR TOE?)**

Een optimale afstemming tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Zodat de inwoners van de kop kunnen werken en de bedrijvigheid kan groeien.

**DOELEN (WAAR BOUWEN WE AAN DOOR?)**

Om te komen tot een arbeidsmarkt waarbij vraag en aanbod in balans zijn, zetten we in op de volgend actielijnen:

- KIEZEN | LEREN | WERKEN | INNOVEREN

**ACTIVITEITEN (WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?)**

De economische kracht van de regio vinden we in de sectoren agribusiness, de brede techniek (met focus op energie en maritiem), zorg en leisure. Dit zijn en blijven daarom de sectoren waar binnen het programma de focus ligt.

We bundelen de krachten voor:

- Samenhang "Op Kop" en loopbaanoriëntatie
- Agribusiness
- Tech@Connect
- Zorg
- Leisure

**KADERS (WELKE RANDVOORWAARDEN GELDEN ER?)**

- Inzetten op samenwerking met de diverse domeinen (economisch en sociaal) en organisaties
- Een dynamische ontwikkelagenda

**AMBITIES (WAAR WILLEN WE NAAR TOE?)**

Het ontwikkelen van een strategisch akkoord met de GreenPort.

**DOELEN (WAAR BOUWEN WE AAN DOOR?)**

- Voorloper in de toepassing van hightech en (big)data
- Versterken imago en positionering
- Innovatie in de praktijk brengen
- Toekomstbestendige arbeidsmarkt
- Economische en duurzame ruimtelijke ontwikkeling

**ACTIVITEITEN (WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?)**

De agribusiness staat voor grote opgaven. Deze opgaven zijn divers van aard en raken de verantwoordelijkheid van ondernemers, overheden, onderwijs en onderzoek. Dit vraagt om een intensieve samenwerking tussen partners in de regiogemeenten. We bundelen de krachten voor o.a.:

- Zichtbaarheid van de agribusiness
- Economische en duurzame ruimtelijke ontwikkeling
- Greenport Smart Farming NHH
- Ontwerpen landschappelijke netwerkstructuur | Erkwaliteit
- Biodiversiteit | Waterproeftuin open teelten
- Landelijke en Europese lobby | Green Deal CO2
- Innovatie | Waterstof in de agrologistiek
- Verduurzaming glastuinbouw

**KADERS (WELKE RANDVOORWAARDEN GELDEN ER?)**

- Klimaatakkoord
- Tuinbouwakkoord NL
- Voedselvisie Provincie NH



### AMBITIES (WAAR WILLEN WE NAAR TOE?)

Optimaal profiteren van de waarde van recreatie en toerisme, nu en in de toekomst

### DOELEN (WAAR BOUWEN WE AAN DOOR?)

- Holland boven Amsterdam en daarmee maximaal profiteren van de samenwerking met de Metropool Regio Amsterdam.
- Eventueel aanscherpen van het regioprofiel voor De Kop en de marketingstrategie.

### ACTIVITEITEN (WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?)

Om regionaal in te kunnen zetten op het vormen van een prettig woon- en leefklimaat voor de eigen bevolking, maar ook ten behoeve van een bloeiende vrijetijdseconomie, werken we regionaal de provinciale 'Visie recreatie en toerisme 2030' uit. We bundelen de krachten voor onder andere:

- Recreatie en Toerisme agenda voor de Kop - 2040
- Revitalisering van de verblijfsrecreatie
- Water & vaarroutes
- Rondje Waddenbaai
- Lopende projecten voor adaptieve landbouw
- Wandelnetwerk
- Koppelkansen programma's

### KADERS (WELKE RANDVOORWAARDEN GELDEN ER?)

- Visie Recreatie & Toerisme voor Noord-Holland

### AMBITIES (WAAR WILLEN WE NAAR TOE?)

Het verminderen van het woningtekort. Dit vraagt om snel meer (duurzame) woningen, ook om snel voor alle woningzoekenden een passende woning te realiseren.

### DOELEN (WAAR BOUWEN WE AAN DOOR?)

- In de Woondeal NHN heeft de regio afgesproken 40.000 woningen extra te realiseren voor 2030.

### ACTIVITEITEN (WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?)

Wij willen het woonakkoord goed borgen in de bovenregionale schaal Holland boven Amsterdam, de dwarsverbanden met de andere thema's zijn zeer belangrijk. En we gaan uitvoering geven aan de Uitvoeringsagenda horende bij dit Woonakkoord.

We bundelen de krachten voor onder andere:

- Innovatieve aanpak wonen
- Regionaal versnellingsprogramma
- Huisvesting arbeidsmigranten

### KADERS (WELKE RANDVOORWAARDEN GELDEN ER?)

- Woondeal NHN
- Woonakkoord de regio de Kop
- Kwalitatief woningbouwprogramma voor de Kop

**AMBITIES (WAAR WILLEN WE NAAR TOE?)**

Een betere samenwerking en profilering van de werklocaties.

**DOELEN (WAAR BOUWEN WE AAN DOOR?)**

- Samenwerken aan werkgelegenheid in de Kop.
- Samen met zowel kleinere als grote (inter)nationale bedrijven aan een versterking van onze regio blijven werken.

**ACTIVITEITEN (WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?)**

Wij willen voldoende ruimte voor uitbreiding van bedrijven en aandacht voor het versterken van de bestaande bedrijventerreinen.

We bundelen de krachten voor onder andere:

- Regionale strategie werklocaties
- Geactualiseerde regionale retailvisie
- Verduurzaming bedrijventerreinen
- Monitoring en integratie data
- Regionale marketing en acquisitie
- Uitrol van 5G

**KADERS (WELKE RANDVOORWAARDEN GELDEN ER?)**

- Omgevingsverordening Noord-Holland
- Behoefteraming werklocaties Noord-Holland Noord

**AMBITIES (WAAR WILLEN WE NAAR TOE?)**

Een leefbaar, veilig, slim, schoon en duurzaam mobiliteitsnetwerk, met fijnmazige interne – en robuuste verbindingen in en met de regio.

**DOELEN (WAAR BOUWEN WE AAN DOOR?)**

- Mobiliteitsvisie Noord-Holland Noord.
- Versterken noord-zuid corridors.


**ACTIVITEITEN (WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?)**

De Kop is, net als de andere regio's in Noord-Holland, bezig om samen de mobiliteit veiliger, slimmer en schoner te maken. In regionale samenwerking hebben wij drie belangrijke speerpunten voor de regio aangegeven en daarbij bundelen wij de krachten voor onder andere.

- Verkeersveiligheidsmaatregelen N9, N99, N250
- Toegang Maritiem Cluster
- Verkeersveiligheid - Landbouwroutenetwerk
- Verkeersmaatregelen N245
- Behoud en versterken spoorcorridor (Helderse lijn)
- Bereikbaarheid van de Energy & Health Campus in Petten
- Netwerk doorfietsroutes en regionaal fietsnetwerk
- Openbaar vervoer in het landelijk gebied
- Mobipunten: uitbreiding netwerk elektrische deelmobiliteit
- Nieuwe verbinding N77 en afwaardering N99
- Verbetering oostwestverbindingen en ontsluiting bedrijventerreinen

**KADERS (WELKE RANDVOORWAARDEN GELDEN ER?)**

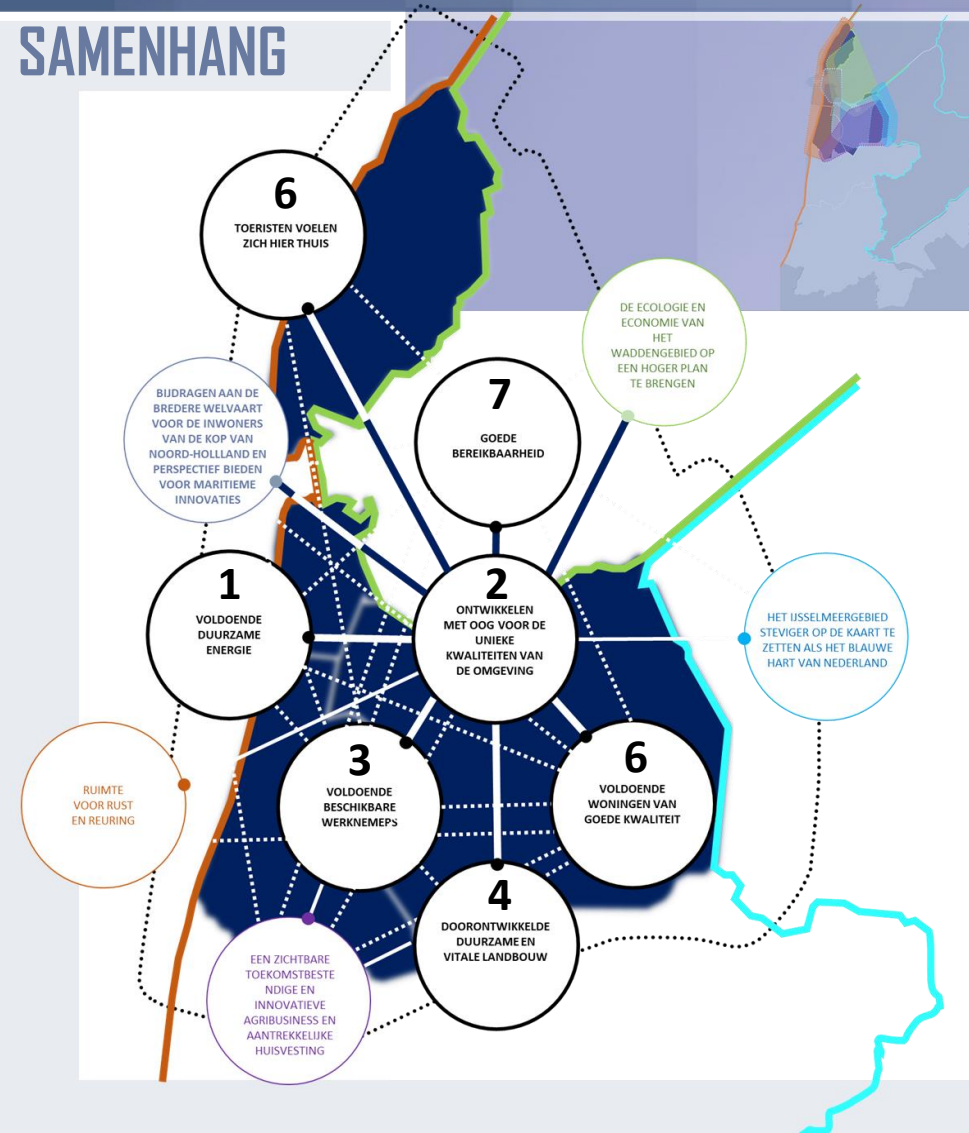
- Visie bereikbaarheid kop van Noord-Holland
- Bereikbaarheid NHN (studio bereikbaarheid)
- Perspectief Mobiliteit PHN



'Naast deelnemen komt het ook op uitvoeringskracht aan: hoe geven we samen zo goed mogelijk uitvoering aan onze ambities en die van deze agenda?'

De regionale samenhang wordt geborgd door de thema's te verbinden aan de verschillende deelgebieden in de Kop. Met deze integrale aanpak wordt gebouwd aan een vitale regio, waar een innovatieve economie bloeit, interessante woonmilieus en trekpleisters te vinden zijn en de leefomgeving gezond en van hoge kwaliteit is. In de praktijk wordt deze werkwijze al toegepast bij de aanpak van de Marinestad en Multifunctionele Zeehaven Den Helder, Waddenbaai, IJsselmeerkust en de Attractieve Noordzeekust.

## SAMENHANG



# Maritiem (haven)

### I. GEBIEDSPROGRAMMA: MARITIEM (HAVEN)

Deze regio heeft een van de grootste waterbouw- en scheepbouw-activiteiten ter wereld. Hiermee wordt de economische draagkracht van de regio versterkt.

De regio heeft een unieke ligging aan de kust van de Noordzee. Hierdoor is de regio een belangrijke haven voor de Noordzee. De regio heeft een lange traditie van scheepbouw en waterbouw. Hierdoor is de regio een belangrijke haven voor de Noordzee.

De regio heeft een unieke ligging aan de kust van de Noordzee. Hierdoor is de regio een belangrijke haven voor de Noordzee. De regio heeft een lange traditie van scheepbouw en waterbouw. Hierdoor is de regio een belangrijke haven voor de Noordzee.



### IV. GEBIEDSPROGRAMMA: NOORDZEEKUST

De regio heeft een unieke ligging aan de kust van de Noordzee. Hierdoor is de regio een belangrijke haven voor de Noordzee. De regio heeft een lange traditie van scheepbouw en waterbouw. Hierdoor is de regio een belangrijke haven voor de Noordzee.

De regio heeft een unieke ligging aan de kust van de Noordzee. Hierdoor is de regio een belangrijke haven voor de Noordzee. De regio heeft een lange traditie van scheepbouw en waterbouw. Hierdoor is de regio een belangrijke haven voor de Noordzee.




# Noordzeekust

# Waddenbaai

### II. GEBIEDSPROGRAMMA: WADDENBAAI

De regio heeft een unieke ligging aan de kust van de Noordzee. Hierdoor is de regio een belangrijke haven voor de Noordzee. De regio heeft een lange traditie van scheepbouw en waterbouw. Hierdoor is de regio een belangrijke haven voor de Noordzee.

De regio heeft een unieke ligging aan de kust van de Noordzee. Hierdoor is de regio een belangrijke haven voor de Noordzee. De regio heeft een lange traditie van scheepbouw en waterbouw. Hierdoor is de regio een belangrijke haven voor de Noordzee.



# Achter de kusten

### V. GEBIEDSPROGRAMMA: ACHTER DE KUSTEN

De regio heeft een unieke ligging aan de kust van de Noordzee. Hierdoor is de regio een belangrijke haven voor de Noordzee. De regio heeft een lange traditie van scheepbouw en waterbouw. Hierdoor is de regio een belangrijke haven voor de Noordzee.

De regio heeft een unieke ligging aan de kust van de Noordzee. Hierdoor is de regio een belangrijke haven voor de Noordzee. De regio heeft een lange traditie van scheepbouw en waterbouw. Hierdoor is de regio een belangrijke haven voor de Noordzee.

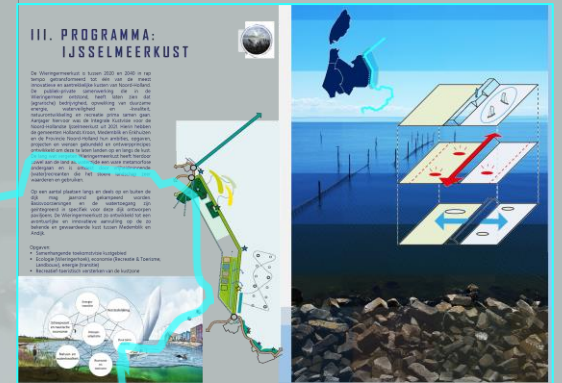


# IJsselmeerkust

### III. PROGRAMMA: IJSSELMEERKUST

De regio heeft een unieke ligging aan de kust van de Noordzee. Hierdoor is de regio een belangrijke haven voor de Noordzee. De regio heeft een lange traditie van scheepbouw en waterbouw. Hierdoor is de regio een belangrijke haven voor de Noordzee.

De regio heeft een unieke ligging aan de kust van de Noordzee. Hierdoor is de regio een belangrijke haven voor de Noordzee. De regio heeft een lange traditie van scheepbouw en waterbouw. Hierdoor is de regio een belangrijke haven voor de Noordzee.



# Samenwerking & Governance

## Organisatie

We houden de organisatie licht en slagvaardig. We werken op basis van onderling vertrouwen en we gunnen elkaar succes. We weten elkaar snel en makkelijk te vinden. Er is een overzicht van alle thema's, de betrokken medewerkers en bestuurders inclusief contactgegevens.

Het regioteam coördineert en agendeert samen met de betrokken ambtelijke trekkers de voortgang in het PO fysiek. De burgemeesters en de secretarissen hebben een eigen overleg waarin periodiek door het regioteam de voortgang van de samenwerkingsagenda (en hiermee de regionale samenwerking) geagendeerd wordt.

## Bestuurlijk

De regio werkt vanaf 2022 met het PO fysiek. Het PO fysiek bestaat uit de acht wethouders (de wethouders Ruimtelijke Ordening en Economie vanuit iedere gemeente), die roulerend het voorzitterschap verzorgen. Iedere wethouder is bestuurlijk trekker van een of meer regionale projecten en/of programma's en is verantwoordelijk voor het behalen van de resultaten. De inhoudelijke voortgang en besluitvorming van de regionale projecten wordt in het PO fysiek besproken. Indien nodig wordt een betrokken gedeputeerde of een andere partner uitgenodigd voor het PO fysiek (bestuurder HHNK, directeur ONHN, Landschap NH, etc.). Ook vindt er jaarlijks een afstemmingsoverleg plaats waar de regio en provincie de voortgang van de totale agenda bespreken. De verantwoordelijk gedeputeerde sluit hiervoor aan bij het PO Fysiek.

### *Bestuurlijke relatie met de lopende programma's*

Naast het PO fysiek hebben de verschillende gebiedsprogramma's en thema's in de Kop hun eigen stuurgroep. Naast gemeenten en provincie zijn hier in een aantal gevallen meerdere partners in vertegenwoordigd. Indien nodig zorgen de betrokken wethouders voor terugkoppeling en/of besluitvorming in het PO fysiek. Uitgangspunt is om de bestuurlijke drukte terug te dringen en het bestuurlijk overleg zoveel mogelijk te bundelen in het PO fysiek.

